

Základní pojetí konceptu udržitelného rozvoje

- [Menu](#)
- [Kontakt](#)

Vývoj principů udržitelného rozvoje

1. milníkem ve vývoji udržitelného rozvoje bylo vydání publikace Meze růstu (známá jako První zpráva Římského klubu) v roce 1972. Studie konstatovala, že nekonečný růst není možný v prostředí limitovaných zdrojů a řešila možnosti vytvoření podmínek environmentální a ekonomické stability, která je trvale udržitelná rizika ohrožující další existenci lidstva a biosféry.

V roce 1980 vypracovaly tři světové organizace (Mezinárodní svaz na ochranu přírody – IUCIN, Program OSN na ochranu životního prostředí – UNEP a Světový fond na ochranu přírody – WWF) dokument Světová strategie ochrany životního prostředí (WSC). Jde o první oficiální dokument akceptující pojem trvale udržitelný rozvoj.

V roce 1987 byla přijata zpráva Naše společná budoucnost Valným shromážděním OSN. Zpráva byla vypracována Světovou komisí pro životní prostředí pod vedením Gro Brundtland a poprvé definovala pojem trvale udržitelný rozvoj jako rozvoj, který naplňuje současné potřeby aniž by omezoval schopnost budoucích generací naplnit jejich potřeby.

Důležitým přelomem se stala v roce 1992 v Rio de Janeiru schválená Deklarace o životním prostředí a rozvoji (Charta Země) obsahující 27 principů trvale udržitelného rozvoje a ustanovení Agendy 21, což je podrobný akční plán v oblasti ochrany životního prostředí. Cílem je soulad hospodářského a sociálního rozvoje s účinnou ochranou prostředí

V roce 1992 byl v ČR definován trvale udržitelný rozvoj zákonem č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

V roce 1993 byl ustaven Výbor OSN pro trvale udržitelný rozvoj.

V roce 1998 na ministerském zasedání Rady OECD v Paříži byl prohlášen trvale udržitelný rozvoj za prioritu členských zemí.

Na konferenci v Rio de Janeiru navázal v roce 2000 Summit tisíciletí v New Yorku, který označil zachování udržitelné budoucnosti za vůbec nejnaléhavější výzvu dneška.

V roce 2002 se konala Celosvětová konference OSN o udržitelném rozvoji v Johannesburgu, která zdůraznila podstatu udržitelného rozvoje v zajištění rovnováhy třech základních pilířů: sociální, ekonomický a environmentální.

Základní definice a pojetí udržitelného rozvoje

Je možno rozlišit 3 koncepty pojetí udržitelného rozvoje:

1. koncept – jde o obecně formulovaný koncept udržitelného rozvoje (definice dle komise Brundtlandové z r. 1987), který je definován jako takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích a aniž by se to dělo na úkor jiných národů. Tuto definici je možno vykládat obecně eticky, naráží však na problém definice potřeb budoucích generací.

2. koncept – udržitelný rozvoj je založen na rovnováze tří pilířů – ekonomického, sociálního a environmentálního (definice ze Světového summitu k udržitelnému rozvoji v Johannesburgu v r. 2002). Udržitelnost je chápána jako vyváženost vývoje mezi těmito pilíři, tzn. mezi vývojem ekonomiky, životní úrovní obyvatel a zátěží životního prostředí. Cílem je, aby se vývoj v některém pilíři nevyvíjel na úkor ostatních.

3. koncept – udržitelný rozvoj vychází z ekonomických principů, resp. z potenciálu kapitálových aktiv (kapitálový přístup k udržitelnému rozvoji). Uvažuje se o kapitálu lidském, sociálním, přírodním, produkčním a finančním. Pokud úhrnný kapitál dlouhodobě roste, vývoj se pokládá za udržitelný.

Další definice udržitelného rozvoje

1. „Udržitelný rozvoj znamená především rovnováhu - rovnováhu mezi třemi základními oblastmi našeho života (ekonomikou, sociálními aspekty a životním prostředím), také rovnováhu mezi zeměmi, různými společenskými skupinami, dneškem a budoucností apod.“ (Jedna z definic Místní agentury 21).

2. „Úkolem Společenství je vytvořit společný trh a hospodářskou a měnovou unii a společnými politikami a aktivitami podporovat harmonický a vyvážený rozvoj ekonomických aktivit Společenství, trvalý udržitelný a neinflační ekonomický růst, který respektuje životní prostředí.“ (Maastrichtská dohoda, Dohoda o EU).

3. „Udržitelný rozvoj znamená integraci ekonomických, sociálních a environmentálních cílů, vytvořit takový rozvoj, který je sociálně žádoucí, ekonomicky životaschopný a ekologicky udržitelný.“ (Hens, in B. Nath, L. Hens, and D. Devuyt, 1996).

4. „Udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“ (Václav Hála, zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí).

5. „Udržitelný rozvoj je komplexní soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických prostředků a technologií uspokojovat lidské potřeby, materiální, kulturní i duchovní, při plném respektování environmentálních limitů; aby to bylo v globálním měřítku současného světa možné, je nutné redefinovat na lokální, regionální i globální úrovni jejich sociálně-politické instituce a procesy.“ (Ivan Rynda).

6. „Udržitelný rozvoj je takovým způsobem rozvoje lidské společnosti, který uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí. Mezi hlavní cíle trvale udržitelného rozvoje patří zachování životního prostředí dalším generacím v co nejméně pozměněné podobě.“ (Server wikipedie).